

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 520/2016-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júna 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Stará Ľubovňa v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Er 377/2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. mája 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom

Okresného súdu Stará Ľubovňa (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Er 377/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola v procesnom postavení povinnej účastníčkou exekučného konania vedeného Okresným súdom Stará Ľubovňa pod sp. zn. 3 Er 377/2015 a povereným súdnym exekútorom [REDAKOVANÉ] so sídlom vo [REDAKOVANÉ] pod sp. zn. EX 53/2015. Sťažovateľka v označenom exekučnom konaní po doručení upovedomenia o začatí exekúcie v zákonnej lehote podala námietky proti exekúcii, v ktorých namietala predovšetkým nedostatok svojej pasívnej vecnej legitimácie. Okresný súd uznesením č. k. 3 Er 377/2015-27 z 8. júla 2015 v spojení s opravným uznesením č. k. 3 Er 377/2015-39 z 29. júla 2015 okrem iného exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju podľa § 57 ods. 1 písm. g) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov bez toho, aby rozhodol o námietkach proti exekúcii podaných sťažovateľkou. Dôvodom vyhlásenia exekúcie za neprípustnú a jej zastavenia bol nedostatok pasívnej vecnej legitimácie sťažovateľky ako povinnej v predmetnom exekučnom konaní, keďže podľa záveru exekučného súdu povinným z exekučného titulu v danej veci bol úpadca, ktorého správcom konkurznej podstaty bola sťažovateľka, a nie samotná sťažovateľka, voči ktorej poverený súdny exekútor začal vykonávať úkony smerujúce k uspokojeniu vymáhanej pohľadávky. Po odvolaní oprávnených bolo uznesenie okresného súdu o zastavení exekúcie ako vecne správne potvrdené uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 16 CoE/39/2015-87 z 3. decembra 2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť 4. januára 2016.

K porušeniu sťažovateľkou označených základných práv podľa ústavy, resp. práva podľa dohovoru, došlo podľa sťažovateľky v podstate tým, že okresný súd v napadnutom konaní dosiaľ nerozhodol o jej námietkach proti exekúcii. Sťažovateľka v sťažnosti podanej ústavnému súdu okrem iného uvádza:

„... Súd je povinný vždy rozhodnúť o námietkach proti upovedomeniu o začatí exekúcie.

Námietky proti upovedomeniu o začatí exekúcie podľa § 50 Exekučného poriadku sú jediným opravným prostriedkom proti upovedomeniu o začatí exekúcie. Je to procesný

inštitút , ktorým sa vedie sporové konanie o tom, či exekúcia začala oprávnene alebo bola začatá neoprávnene. Konanie o námietkach je potrebné rozlišovať od konania o zastavení exekúcie. Sporové konanie o zastavení exekúcie podľa § 57 Exekučného poriadku je konaním o skončení exekúcie. Jediný prípad kedy súd nerozhoduje o námietkach je uvedený v odseku 6 § 50 Exekučného poriadku a to je v prípade ak povinný zoberie námietky späť predtým ako o nich rozhodne súd. ...

Sťažovateľka podala dňa 11. 11. 2015 predsedovi Okresného súdu sťažnosť z dôvodu, že v predmetnom exekučnom konaní okresný súd napriek uplynutiu zákonom stanovenej lehoty nerozhodol o mojich námietkach proti exekúcií... V odpovedi zo dňa 25. 01. 2016 podpredsedníčka súdu na moju sťažnosť mi oznámila, že je právne irelevantné a neprípustné rozhodovať o akomkoľvek návrhu účastníka, ak je konanie právoplatne skončené.

Dňa 18. 02. 2016 som... podala predsedovi Krajského súdu v Prešove žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti na postup Okresného súdu v Starej Ľubovni... V odpovedi zo dňa 3. 3. 2016, číslo: Spr.:/10118/2016 predsedníčka Krajského súdu okrem iného uviedla, že ak je vec právoplatne skončená, prípadné vady konania je možné po právoplatnom skončení veci namietat len cez mimoriadne opravné prostriedky. S týmto názorom nie je možné súhlasiť pretože predmetom mojich sťažností predsedom okresného aj krajského súdu bola skutočnosť, že o podaných námietkach proti exekúcií nebolo rozhodnuté hoci je o nich potrebné rozhodnúť vždy a skutočnosť, že neskôr došlo k zastaveniu exekúcie nie je dôvodom, ktorý by vylučoval povinnosť súdu rozhodnúť o námietkach proti exekúcií.

... Sťažovateľka je advokátkou a tým je splnená podmienka uvedená v ustanovení § 20 ods. 2 ZÚS (zákon o ústavnom súde, pozn.).

... Zákonom ustanovenú lehotu... na podanie sťažnosti som dodržala, pretože od doručenia mi odpovede predsedníčky Krajského súdu v Prešove zo dňa 03. 03. 2016 o prešetrení vybavenia sťažnosti predsedníčkou Okresného súdu v Starej Ľubovni do dňa podania tejto sťažnosti neuplynuli dva mesiace. Odpoveď mi bola doručená dňa 14. 03. 2016.

... Iba rozhodnutím o námietkach proti upovedomeniu o začatí exekúcie je možné zrušiť procesné účinky upovedomenia o začatí exekúcie, exekučného príkazu a ďalších úkonov, ktoré boli urobené pred právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení exekúcie.

... Odmietnutím okresného súdu rozhodnúť o námietkach proti upovedomeniu o začatí exekúcie došlo podľa názoru sťažovateľky k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl.6 ods.1 dohovoru.

... Uznesenie súdu ktorým súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú a rozhodol o zastavení konania, nie je rozhodnutím, ktoré by riešilo otázku zákonnosti a ústavnosti predmetného exekučného konania v štádiu začatia exekučného konania.“

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti potom sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ]... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Starej Ľubovni v konaní vedenom pod sp. zn.: 3 Er/377/2015-27, IČS: 8515203091, EX 53/2015 porušené bolo.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ]... na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 v konaní vedenom na Okresnom súde v Starej Ľubovni pod sp. zn.: 3 Er/377/2015-27, IČS: 8515203091, EX 53/2015 porušené bolo.

3. Okresnému súdu v Starej Ľubovni prikazuje, aby o podaných námietkach proti exekúcií vo veci sp. zn.: 3 Er/377/2015-27, IČS: 8515203091, EX 53/2015 konal bez zbytočných prietáhov

4. [REDAKOVANÉ]... priznáva finančné zadosťučinenie 20000 Eur (slovom dvadsaťtisíc eur), ktoré je Okresný súd v Starej Ľubovni povinný [REDAKOVANÉ] vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. [REDAKOVANÉ]... priznáva trovy právneho zastúpenia 757,44 Eur... ktoré je Okresný súd v Starej Ľubovni povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania preskúmal, či sťažnosť sťažovateľky obsahuje všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 20 a § 50) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní

Zákonným predpokladom na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Pri opatrení alebo inom zásahu sa lehota počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Podanie sťažnosti po uplynutí tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03, III. ÚS 209/09).

Z dokumentácie predloženej sťažovateľkou vyplýva, že namietané exekučné konanie bolo právoplatne skončené 4. januára 2016, kedy v spojení s opravným uznesením č. k. 3 Er 377/2015-39 z 29. júla 2015 a v spojení s uznesením odvolacieho krajského súdu č. k. 16 CoE 39/2015-87 z 3. decembra 2015 nadobudlo právoplatnosť uznesenie okresného súdu č. k. 3 Er 377/2015-27 z 8. júla 2015, ktorým bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú a bola zastavená.

Sťažovateľka svoju sťažnosť ústavnému súdu podala osobne 13. mája 2016, teda zjavne po uplynutí zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty od právoplatného skončenia napadnutého konania, v ktorom namieta postup okresného súdu.

Na závere ústavného súdu, že sťažnosť bola podaná oneskorene, nemôže nič zmeniť sťažovateľkou zdôrazňovaná skutočnosť, že prípis predsedníčky krajského súdu o vybavení jej žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na postup okresného súdu jeho predsedom bol sťažovateľke doručený 14. marca 2016. Účelom sťažnosti účastníka konania na postup súdu, ako aj žiadosti predsedovi krajského súdu o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedom okresného súdu je totiž podľa § 64 ods. 1 v spojení s § 67 ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odstránenie prípadných zistených nedostatkov v postupe súdu. Sťažovateľka svoju žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti na postup okresného súdu jeho predsedom podala 18. februára 2016, teda už po právoplatnom skončení konania, v ktorom namietala postup okresného súdu. Z uvedeného je zřejmé, že žiadosť sťažovateľky adresovaná

predsedníčke krajského súdu už nebola spôsobilá privodiť sťažovateľkou požadovanú nápravu v napadnutom konaní, a preto ju nemožno považovať za účinný a dostupný právny prostriedok nápravy, ktorý by zákon sťažovateľke poskytoval a na vybavenie ktorého by mohla byť viazaná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd túto časť sťažnosti sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je aj posúdenie, či nie je zjavne neopodstatnená. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide najmä vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Účelom označeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec

prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom okresného súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V nadväznosti na uvedený právny názor ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

Zo sťažnosti a z dokumentácie k nej priloženej vyplýva, že okresný súd v napadnutom konaní rozhodol o zastavení exekúcie uznesením č. k. 3 Er 377/2015-27 z 8. júla 2015 v spojení s opravným uznesením č. k. 3 Er 377/2015-39 z 29. júla 2015. Uznesenie okresného súdu o zastavení exekúcie v spojení s potvrdzujúcim uznesením odvolacieho krajského súdu č. k. 16 CoE 39/2015-87 z 3. decembra 2015 nadobudlo právoplatnosť 4. januára 2016. V čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (13. mája 2016) bolo teda napadnuté konanie v merite veci už právoplatne skončené.

Z uvedeného vyplýva, že v čase podania sťažnosti ústavnému súdu už okresný súd svojím postupom v napadnutom konaní nemohol porušovať základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, keďže toto konanie bolo v tom čase už právoplatne skončené.

Ústavný súd preto túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2016